

Skyddsvärda lavar, mossor och skalbaggar

– inventering av parker, alléer och andra intressanta miljöer i Malmö med omgivningar

**Andreas Malmqvist
Naturcentrum AB
2008**

Innehåll

<i>Inledning</i>	2
<i>Metodik</i>	2
<i>Resultat</i>	4
Lavar och mossor	4
Ej återfunna rödlistade arter	5
Skalbaggar	5
Kort om skötsel mm	5
Resultat från lokalerna	6
1. Tygelsjö prästgård	6
2. Allé norr om Tygelsjö kyrka	7
3. Allé vid Stava gård	8
4. Allé vid Sofiedal.....	9
5. Björka	10
6. Oxie, Sockerbruksgården	10
7. Allé utmed Hagaviksvägen.....	11
8. Allé vid Särslövsvägen.....	11
9. Kungs- och Slottsparken.....	12
10. Gamla begravningsplatsen.....	14
11. Limhamns kalkbrott	15
12. Klagshamnsudden	15
<i>Referenser</i>	17

Foto: Andreas Malmqvist

Framsida: Slotts- och Kungsparken i Malmö

Inledning

På uppdrag av Malmö stad (Åsa Abrahamsson, Miljöförvaltningen) har skyddsvärda kryptogamer och skalbaggar inventerats i utvalda områden i Malmö (se nästa sida). Syftet med undersökningen har varit att öka kunskapen om skyddsvärda arter i Malmö stad samt att återbesöka några lokaler där skyddsvärda lavar noterats vid en tidigare inventering (Malmqvist 2000). Inventeringen har genomförts under hösten 2008. Tack till Åsa Abrahamsson (ekolog, Miljöförvaltningen) och Mats Wirén (ekolog, Gatukontoret) för all hjälp.

Metodik

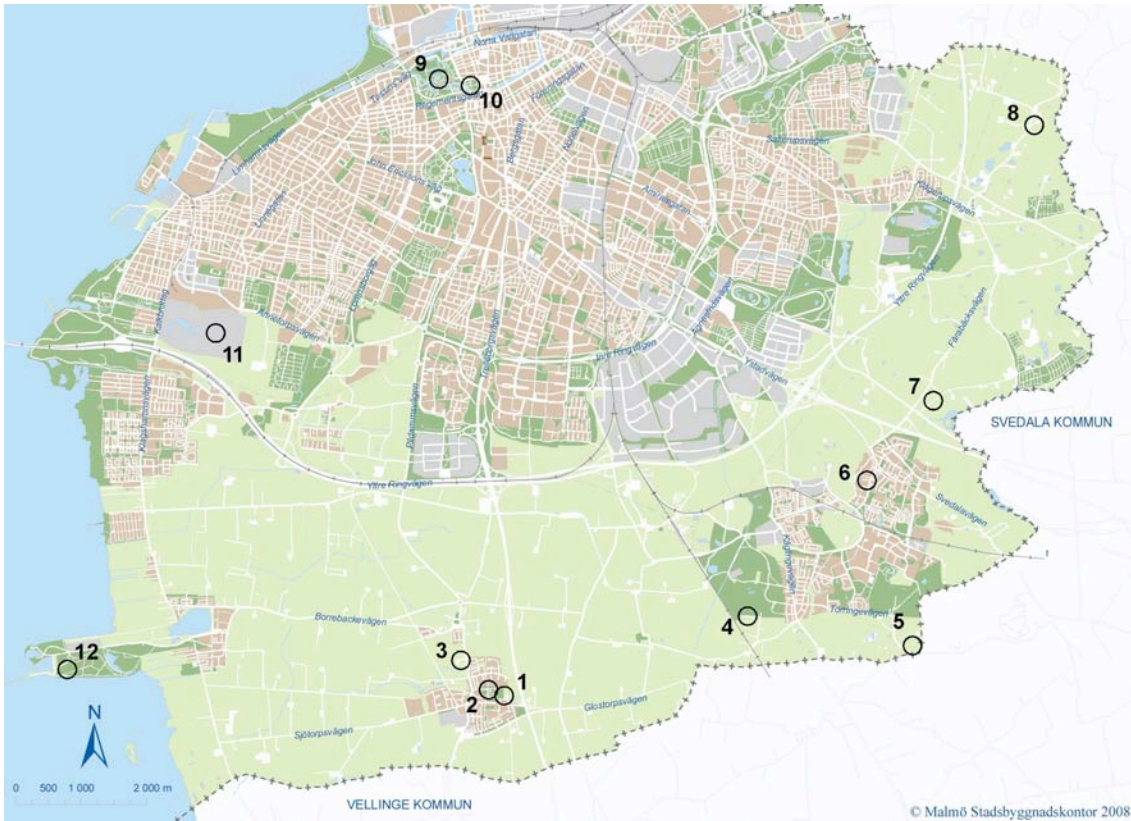
Skyddsvärda lavar, mossor och skalbaggar knutna till träd har inventerats på några utvalda lokaler i Malmö med omgivning. I två områden, Klagshamnssudden och Limhamns kalkbrott, har marklevande arter av lavar inventerats och på dessa båda lokaler har förutom rapportförfattaren även Svante Hultengren/Naturcentrum AB medverkat vid inventeringen.

Skalbaggar har inventerats på fem lokaler med relativt god förekomst av värdefulla insektssubstrat som högstubbar, lågor och ihåliga träd med mulm. Mulm är en blandning av ved, träspån och andra rester som ansamlas inuti gamla ihåliga träd. Genom att sålla mulmen har såväl levande skalbaggar som rester från döda skalbaggar (täckvingar, halssköldar, ben mm) hittats. Skalbaggar har också aktivt eftersökts bakom barkflagor och andra intressanta strukturer på gamla och ibland döda träd.

Träd med skyddsvärda arter har beskrivits med trädslag och vitalitet (tre kategorier; dött, nedsatt vitalitet och vitalt) samt därefter koordinatsatts enligt rikets nät med en noggrannhet på ca +/- 5 meter. Träd som bedömts ha nedsatt vitalitet är levande träd men som av olika anledningar, främst gulnande löv och vissna grenar pga almsjuka, inte bedöms vara helt vitala. Observera dock att detta inte är någon riskbedömning av träden utan att det endast ger en indikation på trädens tillstånd.

Undersökningen är ingen totalinventering utan har fokuserat på skyddsvärda arter och då främst sk signalarter (Nitare 2000) och rödlistade arter (Gärdenfors 2005). Signalarterna har efter artnamnet markerats med [s] medan de rödlistade arterna markerats med aktuell rödlistningskategori t ex [NT]. För vedlevande skalbaggsarter har samtliga fynd noterats, även för de allmänna arterna. Arter som inte är rödlistade eller signalarter uppges om de är allmänna, mindre allmänna eller sällsynta.

Vissa arter har krävt insamling för säker artbestämning. För några dåligt utvecklade bålar av svårbestämda gelé-lavar (släktet *Collema*) finns dessutom en viss osäkerhet med arttillhörigheten. Dessa fynd har mellan släkt- och artnamn noterats med förkortningen ”cf.” (confer), vilket innebär att det troligtvis är den aktuella arten men att liknande närstående arter inte helt kan uteslutas. Fynden förvaras tillsvidare hos Naturcentrum AB. Följande personer har bidragit med artbestämningar. Henrik Weibull/Naturcentrum AB (mossor), Svante Hultengren/Naturcentrum AB (mark- och stenlevande lavar), Rickard Andersson Höör (skalbaggar).

Översiktkarta med inventerade lokaler. **1.** Tygelsjö prästgård, **2.** Allé norr om Tygelsjö kyrka, **3.** Allé vid Stava gård, **4.** Allé vid Sofiedal, **5.** Björka, **6.** Oxie, Sockerbruksgården, **7.** Allé utmed Hagaviksvägen, **8.** Allé vid Särslösvägen, **9.** Kungs- och Slottsparken, **10.** Gamla begravningsplatsen, **11.** Limhamns kalkbrott, **12.** Klagshamnsudden.

Resultat

På flera av de besökta lokalerna finns ofta bara enstaka eller ett fåtal äldre ädellövträd. Till undantagen hör Kungs- och Slottsparken som har ett relativt stort antal gamla och intressanta träd. Trots ett tämligen magert utbud av substrat på flera av lokalerna så visar inventeringen att många alléer, parker och andra trädmiljöer med gamla ädellövträd i Malmö hyser flera sällsynta och i vissa fall även hotade arter. Detta trots Malmös kraftiga exploateringsgrad och intensiva jordbruk. Skyddsvärda arter noterades på samtliga undersökta lokaler förutom allén vid Stava gård. Sammanlagt noterades 6 rödlistade arter, flera tidigare rödlistade samt en ny art för Skåne (Tabell 1).

Tabell 1. Rödlistade och f d rödlistade arter samt nya arter för Skåne som noterats på de olika lokalerna. I kolumnen status finns uppgift om aktuell rödlistningsstatus (Gärdenfors 2005) samt om arten är ny för Skåne. Arter markerade med LC var medtagna på 2000 års rödlista men är nu borttagna. Arterna är dock fortfarande att betrakta som sällsynta och goda indikatorer på skyddsvärda trädmiljöer.

Art	Status	Lokaler
Almskrummosa <i>Syntrichia laevipila</i>	EN	Allé norr om Tygelsjö kyrka
Alléskrummosa <i>Syntrichia virescens</i>	NT	Allé norr om Tygelsjö kyrka, Sofiedal, Björka, Sockerbruksgården (Oxie), Kungs- och Slottsparken
Grynig dagglav <i>Physconia grisea</i>	NT	Allé norr om Tygelsjö kyrka, Sofiedal, Björka, Sockerbruksgården (Oxie), Allé utmed Hagaviksvägen, Kungs- och Slottsparken, Gamla begravningsplatsen
Stiftklotterlav <i>Opegrapha vermicellifera</i>	VU	Tygelsjö prästgård
Flikig sköldlav <i>Melanelia laciniatula</i>	LC	Allé norr om Tygelsjö kyrka
Blankknäppare <i>Hypoganus inunctus</i>	LC	Tygelsjö prästgård
Stor vedsvampbagge <i>Mycetophagus quadripustulatus</i>	LC	Allé vid Särslövsvägen, Kungs- och Slottsparken
Blåvingad lövsvampbagge <i>Tetratoma fungorum</i>	LC	Kungs- och Slottsparken
En smalplattbagge <i>Uleiota planata</i>	DD	Kungs- och Slottsparken
En barkborre <i>Scolytus scolytus</i>	Ny för Skåne	Allé vid Särslövsvägen

Trots att ett flertal sällsynta arter noterades finns troligtvis en s k ”utdöendeskuld” på många av lokalerna. Med det menas att arterna lever kvar på lokalen i dag, men när dagens gamla träd dör finns det alltför få efterträdare för att de ska klara sig på sikt. Detta har troligtvis redan hänt ett flertal arter.

Lavar och mossor

Bland rödlistade arter noterades två lavar och två mossor, samtliga knutna till gamla träd. Utöver dessa hittades ett flertal andra ovanliga men inte rödlistade arter. Till de mer intressanta upptäckterna hör de rika förekomsterna av de rödlistade arterna grynig dagglav *Physconia grisea* och alléskrummosa *Syntrichia virescens*. Grynig dagglav var tidigare en relativt ouppmärksam art och noterades inte i samband med den förra inventeringen i Malmö (Malmqvist 2000). Det kanske mest spännande fyndet är förekomsten av almskrummosa *Syntrichia laevipila* vid Tygelsjö. Almskrummosan är starkt hotad i Sverige eftersom den till

största delen förekommer på alm där många träd i dag är drabbade av almsjukan. Fyndet vid Tygelsjö gjordes dock på en ask, så möjligheten finns att den klarar sig ett tag.

Bland de rödlistade arter verkar både grynig dagglav och alléskruvmossan vara tämligen väl spridda i miljöer med äldre träd. De är både relativt svåra att artbestämma i fält vilket innebär att de kan finnas på ytterligare några träd på de undersökta lokalerna.

Den marklevande kryptogamfloran i Limhamns kalkbrott och vid Klagshamnsudden visade sig också vara mycket intressant. På fuktig och kalkhaltig lermark växte ett flertal ovanliga arter. Till de mer sällsynta hör en art jordlav (*Placidium squamulosum*) som växte på marken i en vägren vid Klagshamnsudden.

Ej återfunna rödlistade arter

Några intressanta fynd som gjordes i samband med en tidigare lavinventering (Malmqvist 2000) har inte kunnat återfinnas. Det gäller fynd av sydlig blekspik (Tygelsjö prästgård) och Kungs- och Slottsparken) och krateroranglav (Tygelsjö prästgård). De äldre fynden är från alm och troligtvis är almarna nu nersågade eller barklösa och döda av almsjukan. Det är uppenbart att många arter med en förkärlek till alm missgynnas kraftigt av den pågående almsjukan.

Skalbaggar

Den vedlevande skalbaggsfaunan är mer intressant än man kan tro. Trots kraftig exploatering och i många fall endast små förekomster av gamla träd finns flera ovanliga arter. Detta hänger troligtvis samman med Malmös sydliga läge med ett förhållandevis mildt klimat vilket gör att många arter kan överleva trots att förutsättningarna inte alltid är de bästa.

Två rödlistad arter noterades; en art från familjen smalplattbaggar *Uleiota planata* (rödlistad som DD) och den vedlevande viveln *Phloeophagus thomsoni* (Rödlistad som NT). Det kanske allra mest intressanta fyndet gjordes i en allé vid Särslövsvägen där ett exemplar av den för Skåne nya barkborre-arten *Scolytus scolytus* hittades i en alm. Den är tidigare endast känd från en handfull lokaler på Öland och i Halland.

Kort om skötsel mm

Att värna dessa trädmiljöer är mycket viktigt om den biologiska mångfalden ska bevaras i kommunen. Varje enskilt gammalt träd har ett mycket stort värde för faunan och floran och bör lämnas kvar så länge det är möjligt. I ett landskap av den typ som finns i och runt Malmö är det viktigt att se de enskilda trädresurserna som en del i ett stort landskap med glest stående gamla träd. Förluster av träd på en lokal gör att det redan glesa nätet av gamla träd ytterligare glesas ut och arterna får allt svårare att sprida sig mellan de befintliga trädmiljöerna.

När ett träd blir sjukt eller dör bör möjligheten att skapa en högstubbe noga övervägas. Högstubbar har ett mycket stort värde för såväl vanliga som ovanliga vedlevande insekter. Om trädet trots allt måste tas ner så bör resterna av trädet lämnas i en faunadepå eller liknande för att trädresursen även fortsättningsvis ska kunna utnyttjas av insekter, svampar och andra organismer. Förlorade träd bör dessutom ersättas med nya lämpliga efterträdare.

Resultat från lokalerna

1. Tygelsjö prästgård

Öster om prästgården finns en parkliknande skogsdunge med flera gamla ädellövträd. Ask och alm dominerar med det finns även bok och tysklönn. Flera av almarna är döda eller döende och troligen är alla äldre almar drabbade av almsjukan. Av de rödlistade arter som noterades år 2000 (Malmqvist 2000) kunde endast stiftklotterlav återfinnas. Lokalen är troligtvis den enda kända för arten i Malmö. Den har annars sin huvudutbredning i de skånska bokskogarna. Både kraterorangelav *Caloplaca ulcerosa* och sydlig *blekspik* *Sclerophora amabilis* (båda rödlistade) noterades på varsitt träd år 2000 men gick inte att återfinna. De två sistnämnda växte tidigare på almar, träd som idag med största sannolikhet är döda eller nerlagda på almsjukan.

Den rödlistade stiftklotterlaven *Opegrapha vermicellifera* (vita prickar på grå bål) växer på två gamla askar vid Tygelsjö prästgård.

Sällningen av ihåliga träd visar på en skalbaggsfauna med flera sällsynta arter, bl a den rödlistade och vedlevande viveln *Phloeophagus thomsoni*. Den hittades med ett exemplar i vedan av en döende alm samt med flera döda exemplar i en ihålig ask. I samma ask hittades fragment av kolsvarta kamklobaggen, en tidigare rödlistad art. Den förekommer i skydds- värda trädmiljöer med god tillgång på ihåliga träd där larverna utvecklas i mulmen.

Ask, ihålig, vital

Koordinat: X: 6157869, Y: 1323161

Stiftklotterlav *Opegrapha vermicellifera* [VU] > 1dm²

Blankknäppare *Hypoganus inunctus* [mindre allmän] 1 ex
Kolsvart kamklobagge *Prionychus ater* [mindre allmän] 1 ex
Strimmig trägnagare *Anobium punctatum* [allmän] 2 ex
En ivel *Phloeophagus thomsoni* [NT] 8 ex

Ask, vital (mulm sållad men inga vedlevande arter)

Koordinat: X: 6157795, Y: 1323141

Stiftklotterlav *Opegrapha vemicellifera* [VU] 0,1-1dm²

Alm, nedsatt vitalitet

Koordinat: X: 6157868, Y: 1323145

En ivel *Phloeophagus thomsoni* [NT] 1 ex

2. Allé norr om Tygelsjö kyrka

Strax norr om Tygelsjö kyrka finns en allé utmed en gång-/cykelväg samt några gamla fruktträd. De gamla träden i allén utgörs av almar och askar. Flera av träden har biologiskt intressanta strukturer som grov bark, savflöden och små håligheter. Allén är av mycket stort värde för kryptogamfloran med tre noterade rödlistade arter. Bland dessa den sällsynta och av almsjuka starkt hotade almskruvmossan. I allén noterades ett litet exemplar på en gammal ask. Även på några gamla aplar intill växer skyddsvärda kryptogamer.

Norr om Tygelsjö kyrka finns en allé med flera gamla och biologiskt intressanta träd.

Ask, vital

Koordinat: X: 6157930, Y: 1322899

Grynig dagglav *Physconia grisea* [NT] 0,1-1dm²

Alléskruvmossa *Syntrichia virescens* [NT] 0,1-1dm²

Almskrummosa *Syntrichia laevipila* [EN] < 0,1 dm²

Alm, nedsatt vitalitet

Koordinat: X: 6157930, Y: 1322933

Grynig dagglav *Physconia grisea* [NT] 0,1-1dm²

Alléskrummosa *Syntrichia virescens* [NT] 0,1-1dm²

Kornskrummosa *Syntrichia papillosa* [mindre allmän] 0,1-1dm²

Guldlockmosa *Homalothecium sericeum* signalart > 1 dm²

Ask, vital

Koordinat: X: 6157937, Y: 1323001

Alléskrummosa *Syntrichia virescens* [NT] 0,1-1dm²

Ask, vital

Koordinat: X: 6157935, Y: 1323006

Alléskrummosa *Syntrichia virescens* [NT] 0,1-1dm²

Guldlockmosa *Homalothecium sericeum* [s] > 1 dm²

Ask, vital

Koordinat: X: 6157941, Y: 1323074

Flikig sköldlav *Melanelia laciniatula* [mindre allmän] 0,1-1dm²

Apel, vital

Koordinat: X: 6157952, Y: 1322923

Flikig sköldlav *Melanelia laciniatula* [mindre allmän]

Grynig dagglav *Physconia grisea* [NT])

Apel, vital

Koordinat: X: 6157958, Y: 1322922

Flikig sköldlav *Melanelia laciniatula* [mindre allmän]

Grynig dagglav *Physconia grisea* [NT] fertill!

Apel, vital:

Koordinat: X: 6157964, Y: 1322921

Grynig dagglav *Physconia grisea* [NT]

3. Allé vid Stava gård

Allé med gamla tysklönnar och hästkastanjer. Varken några signalarter eller rödlistade kryptogamer noterades vid besöket och allén bedöms vara av mindre värde för kryptogamfloran. Några av träden är dock ihåliga. Sällning av en ihålig hästkastanj visade dock inte på några högre entomologiska värden.

Hästkastanj, vital

Koordinat: X: 6158395, Y: 1322570

En brokbagge *Korynetes caeruleus* [allmän] 1 ex

Vanlig tjuvbagge *Ptinus fur* [allmän] 1 ex

4. Allé vid Sofiedal

Sydväst om Oxie ligger gården Sofiedal. Öster om gården löper en allé där några träd närmast byggnaderna utgörs av gamla lindar, tysklönnar och hästkastanjer. Resterande träd i allén utgörs av fruktträd som inte är närmare undersökta. De grova träden närmast gården hyser en intressant lavflora med en riklig förekomst av den rödlistade arten gryinig dagglav. På en tysklönn hittades även fertil (med fruktkroppar) gryinig dagglav, något som är mycket ovanligt. På samma träd växte den rödlistade alléskruvmossan.

En ihålig hästkastanj sållades men visade bara på vanliga skalbaggsarter. Det finns dock fler träd med håligheter, dock ofta högre upp på stammen, som ser intressanta. Så trots ett negativt resultat från sållningen bedöms träden vara värdefulla för hålträdslevande insekter.

Gryinig dagglav *Physconia grisea* (stor, brun) på en gammal tysklönn vid Sofiedal.

Lind (parklind?), vital

Koordinat: X: 6158939, Y: 1326849

Gryinig dagglav *Physconia grisea* [NT] >1dm²

Lind (parklind?), vital

Koordinat: X: 6158938, Y: 1326856

Gryinig dagglav *Physconia grisea* [NT] >1dm²

Hästkastanj, vital

Koordinat: X: 6158934, Y: 1326868

Gryinig dagglav *Physconia grisea* [NT] >1dm²

Hästkastanj, vital**Koordinat: X: 6158933, Y: 1326876**Grynig dagglav *Physconia grisea* [NT] >1dm²**Hästkastanj, vital****Koordinat: X: 6158932, Y: 1326887**Grynig dagglav *Physconia grisea* [NT] >1dm²**Hästkastanj, vital****Koordinat: X: 6158931, Y: 1326892**Grynig dagglav *Physconia grisea* [NT] >1dm²**Tysklönn, vital****Koordinat: X: 6158930, Y: 1326898**Grynig dagglav *Physconia grisea* [NT] >1dm². FertillAlléskruvmossa *Syntrichia virescens* [NT] <0,1dm²**Hästkastanj, vital****Koordinat: X: 6158931, Y: 1326920**Grynig dagglav *Physconia grisea* [NT] >1dm²En stumpbagge *Dendrophilus corticalis* [allmän] 1 exEn knäppare *Melanotus castanipes* [allmän] 1 exSkäckig trägnagare *Xestobium rufovillosum* [allmän] 1 ex

5. Björka

Sydost om Oxie, mellan Törringevägen och Bönnarpsvägen, finns en ädellövskogsbevuxen kulle omgiven av betesmarker och en del grova träd. Skogen är tät med i huvudsak alm, ask och ek. Huvuddelen av almarna är döda av almsjukan och lavfloran på dessa träd är därför kraftigt utarmad. Hassel och fläder dominerar i buskskiktet. Två rödlistade arter noterades.

Ask, vital**Koordinat: 6158302, 1329620**Grynig dagglav *Physconia grisea* [NT] >1dm²**Ask, vital****Koordinat: X: 6158329, Y: 1329628**Alléskruvmossa *Syntrichia virescens* [NT] <0,1dm²**Fläder: vital****Koordinat: X: 6158434, Y: 1329512**Grynig dagglav *Physconia grisea* [NT] >1dm²

6. Oxie, Sockerbruksgården

Två grova och mycket fina träd, en alm och en ask, strax intill parkering vid Sockerbruksgården har inventerats. Träden är mycket gamla och grov bark och stora stamknutor. Almen är tyvärr drabbad av almsjukan medan asken fortfarande ser vital ut. Det finns fler intressanta träd i Oxie som inte har undersökts. Almen avverkades under senhösten 2008. Resultatet visar vilka höga värden som går förlorade i takt med att de gamla almarna dör eller avverkas.

Ask, vital

Koordinat: X: 6160983, Y: 1328939

Grynig dagglav *Physconia grisea* [NT] >1dm²

Kornskruvmossa *Syntrichia papillosa* [mindre allmän] 0,1-1dm²

Alm, nedsatt vitalitet

Koordinat: X: 6161001, Y: 1328913

Grynig dagglav *Physconia grisea* [NT] >1dm²

Kornskruvmossa *Syntrichia papillosa* [mindre allmän] 0,1-1dm²

Alléskruvmossa *Syntrichia virescens* [NT] <0,1dm²

7. Allé utmed Hagaviksvägen

Idag finns endast en spillra kvar av de almar som tidigare stod utmed Hagaviksvägen. Alla träd har drabbats av almsjukan. I dag finns sex träd kvar varav fem fortfarande lever, dock inte så länge till. De döda och döende träden förlorar ganska snabbt sin lav- och mossflora men. Tidigare har det troligtvis varit en rik och mycket intressant lavflora på träden. Den rödlistade arten grynig dagglav förekommer dock fortfarande på ett par träd men det dröjer nog inte länge förrän även den är borta.

Alm, nedsatt vitalitet

Koordinat: X: 6162011, Y: 1329802

Grynig dagglav *Physconia grisea* [NT] >1dm²

Alm, nedsatt vitalitet

Koordinat: X: 6162043, Y: 1329845

Grynig dagglav *Physconia grisea* [NT] >1dm²

8. Allé vid Särslövsvägen

En liten allé som går i till en gård. I allén växer bl a lind och alm. Kryptogamfloran var svår att inventera då flera av träden hade stålnät runt stammen. En mycket fin ihålig alm sållades vilket resulterade i intressanta skalbaggsfynd där fyndet av barkborren *Scolytus scolytus* hör till de mest spektakulära. Denna art är inte tidigare uppgiven från Skåne, utan tidigare endast känd med ett fåtal fynd från Öland (Ehnström och Axelsson 2002) samt från Sperlingsholm i Halland (Malmqvist 2007).

Alm, vital

Koordinat: X: 6166335, Y: 1331634

Stor vedsvampbagge *Mycetophagus quadripustulatus* [mindre allmän] 3 ex

En svampklobagge *Mycetochara linearis* [allmän] 5 ex

En glansbagge *Glischrochilus hortensis* [allmän] 2 ex

En brokbagge *Korynetes caeruleus* [allmän] 1 ex

En trägnagare *Anobium nitidum* [allmän] 1 ex

En trägnagare *Ptilinus pectinicornis* [allmän] 1 ex

En barkborre *Scolytus scolytus* [sällsynt] 1 ex **Ny för Skåne!**

9. Kungs- och Slottsparken

I Kungs- och Slottsparken finns flera grova och gamla träd. Liksom på de flesta andra platser har dock de gamla almarna dött och nu finns bara några stycken kvar, alla almsjuka. De gamla träden är mycket värdefulla för såväl insekter som kryptogamer. Flera intressanta fynd som gjordes på gamla almar år 2000, bl a sydlig blekspik *Sclerophora amabilis* och krate-roranglav *Caloplaca ulcerosa*, kunde inte återfinnas. Dessa träd är troligtvis avverkade.

Den vedlevande skalbaggsfaunan är uppenbarligen mycket skyddsvärd även i centrala Malmö, där flera intressanta fynd gjordes. Bakom en barkflaga på en bok sågs ett exemplar av den sällsynta och rödlistade arten *Uleiota planata* tillsammans med den tidigare rödlistade stor vedsvampbagge *Mycetophagus quadripustulatus*. Fynd gjordes också av blåvingad lövsvampbagge *Tetratoma fungorum*, en tämligen ovanliga art knuten till svampangripna lövträd.

Stor vedsvampbagge *Mycetophagus quadripustulatus* hittades bakom en lös barkflaga på en döende bok i Slottsparken.

Bok, nedsatt vitalitet

Koordinat: X: 6167007, Y: 1322269

Stor vedsvampbagge *Mycetophagus quadripustulatus* [mindre allmän] 1 ex

Uleiota planata (skalbagge) [DD] 1 ex

Bokhögstubbe, död

Koordinat: X: 6166960, Y: 1322368

Blåvingad lövsvampbagge *Tetratoma fungorum* [mindre allmän] 9 ex

Bokhögstubbe, död

Koordinat: X: 6167014, Y: 1322580

Blåvingad lövsvampbagge *Tetratoma fungorum* [mindre allmän] 1 ex

Vågbandad brunbagge *Orchesia undulata* [mindre allmän] 2 ex

Tysklönn, vital

Koordinat: X: 6167478, Y: 1322267

Grynig dagglav *Physconia grisea* [NT] >1dm²

Lönn, vital

Koordinat: X: 6167478, Y: 1322275

Grynig dagglav *Physconia grisea* [NT] >1dm²

Grov alm, nedsatt vitalitet

Koordinat: X: 6167534, Y: 1322298

Grynig dagglav *Physconia grisea* [NT] 0,1-1dm²

Ask, vital

Koordinat: X: 6167440, Y: 1322700

Grynig dagglav *Physconia grisea* [NT] >1dm²

Alm, nedsatt vitalitet

Koordinat: X: 6167449, Y: 1322110

Alléskruvmossa *Syntrichia virescens* [NT] <0,1 dm²

10. Gamla begravningsplatsen

Gamla begravningsplatsen gränsar till Kungs- och Slottsparken och har liknande kvalitéer. Det finns gott om gamla och grova almar, tysklönnar, lindar och askar men även här är huvuddelen av de gamla almarna döda eller döende. Grynig dagglav förekommer på flera träd men några ytterligare rödlistade arter kunde inte hittas. De grova gamla träden är säkerligen mycket värdefulla för insektsfaunan.

Till höger på bilden syns en mycket grov, död alm som står på begravningsplatsen. Den har lämnats kvar som en högstubbe och kan vara till nytta för både kryptogamer och insekter en tid framöver.

Tysklönn, vital

Koordinat: X: 6167207, Y: 1322960

Grynig dagglav *Physconia grisea* [NT] >1dm²

Lind, vital: 6167257, 1322970

Grynig dagglav *Physconia grisea* [NT] 0,1-1dm²

Tysklönn, vital

Koordinat: X: 6167170, Y: 1322960

Grynig dagglav *Physconia grisea* [NT] 0,1-1dm²

Ask, vital

Koordinat: X: 6167440, Y: 1322700

Grynig dagglav *Physconia grisea* [NT] >1dm²

11. Limhamns kalkbrott

Limhamns kalkbrott har de senaste visat sig vara mycket artrik och är en verklig ”hotspot” för rödlistade arter (Mats Wirén muntligen). Området är stort och lavfloran har därför endast kunnat undersökas mycket översiktligt. Det är mark och stenlevande arter som undersöks och många av arterna, bl a bland flera gelélavar, är svåra att artbestämma. Med all säkerhet finns mer intressant att upptäcka.

Svante Hultengren undersöker lavfloran i Limhamns kalkbrott.

Mark, kalkrik

Koordinat: X: 6163339, Y: 1319289

Krusig gelélav *Collema cf. crispum* [sällsynt] rikligt
Myxobilimbia sabuletorum (lav) [allmän] sparsam

Betong

Koordinat: X: 6163390, Y: 1318830

Sarcogyne privigna (lav) [sällsynt]

Mark, kalkrik

Koordinat: X: 6163509, Y: 1318377

Krusig gelélav *Collema cf. crispum* [sällsynt] rikligt

12. Klagshamnsudden

Den kalkrika jorden och sanden vid Klagshamnsudden ger upphov till en mycket intressant lavflora. Området är mycket stort och endast översiktligt undersökt. Ett par lokaler har ändå utmärkt sig, den ena är de kortvuxna och slitna gräsyterna vid surfingklubben den

andra vägrenar intill en liten grusväg sydost om Reningsverket. På båda lokaler förekommer arter som är beroende av kalkhaltig sandjord. Områdets sydvästliga läge samt tillgången på kalkhaltigt substrat gör att förutsättningarna är mycket goda för många ovanliga arter.

Den sällsynta laven *Placidium squamulosum* hittades på kalkrik jord i en vägren vid Klagshamnsudden. Laven består av små gröna bålfjäll (i torra bruna) där det sitter rikligt med brunsvarta fruktkroppar.

Mark, lerig, kalkrik

Koordinat: X: 6158763, Y: 1317212

”Jordlav” *Placidium squamulosum* [sällsynt] rik förekomst

Mark, lerig, kalkrik

Koordinat: X: 6158357, Y: 1316581

”Gelélav” *Collema bachmanianum* [sällsynt] rik förekomst

Seg gelélav *Collema tenax*: [mindre allmän] sparsam

Krusig gelélav *Collema cf. crispum* [sällsynt] rikligt

Mark, lerig, kalkrik

Koordinat: X: 6158701, Y: 1317217

Krusig gelélav *Collema cf. crispum* [sällsynt] rikligt

Miniatyrfjälllav *Agonimia tristicula* [sällsynt] sparsam

Referenser

- Ehnström, B. & Axelsson, R. 2002. Insektsgnag i bark och ved. Artdatabanken, SLU, Uppsala.
- Gärdenfors, U. (red.) 2005. Rödlistade arter i Sverige. Artdatabanken, SLU, Uppsala.
- Malmqvist, A. 2000. Rödlistade epifytiska lavar i Malmö stad – en metod för miljöövervakning. Naturcentrum AB.
- Malmqvist, A. 2007. Vedlevande skalbaggar i Sperlingsholms almallé. Länsstyrelsen i Hallands län, Meddelande 2007:34.
- Nitare, J. 2000. Signalarter. Indikatorer på skyddsvärd skog. Skogssyrelsen.